

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΠΟ ΤΗ DAC/OECD

Δ-1 Διαδικασία της Επιθεώρησης

Η Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (Development Assistance Committee – DAC) λειτουργεί σαν βήμα των δωρητών αναπτυξιακής βοήθειας χωρών για την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Ο κύριος αντικειμενικός σκοπός είναι η συνεχής βελτίωση των προσπαθειών των Κρατών Μελών σε όλους τους τομείς αναπτυξιακής συνεργασίας, μέσω ανταλλαγών των βέλτιστων πρακτικών τους και προώθησης του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ τους.

Για την προώθηση της διαδικασίας απόκτησης εμπειρίας, η DAC αναλαμβάνει, κάθε τρία με τέσσερα χρόνια κατά μέσο όρο, τη διεξαγωγή Επιθεωρήσεων και αξιολογήσεων (Peer Reviews – επιθεωρήσεις μεταξύ ισотίμων μελών) των συστημάτων αναπτυξιακής συνεργασίας όλων των ΚΜ της.

Οι κύριοι αντικειμενικοί σκοποί των Επιθεωρήσεων είναι:

- Η παρακολούθηση των πολιτικών και των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας των ΚΜ και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους, των εισροών, των εκροών και των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους σκοπούς και τις πολιτικές που έχουν συμφωνηθεί στη DAC, καθώς επίσης και σε σχέση με τους εθνικούς σκοπούς.
- Η βελτίωση της αποδοτικότητας της βοήθειας, ως προς την ποιότητα και την ποσότητα.
- Η παροχή συγκριτικής αναφοράς και αξιόπιστης ανάλυσης, για την ευρύτερη Κοινή Γνώμη των ΚΜ του ΟΟΣΑ και τη διεθνή κοινότητα.
- Η εξεύρεση «καλών πρακτικών», κοινών εμπειριών και η υιοθέτηση αποτελεσματικότερου συντονισμού.

Στο πλαίσιο αυτό η δεύτερη επιθεώρηση της Ελλάδος από τη DAC/OECD διεξήχθη σε διάφορες φάσεις από τον Ιούνιο έως και το Νοέμβριο του 2006. Ειδικότερα:

Α΄ Φάση (19-23/6/2006)

Κατά την υπόψη Φάση επισκέφθηκε την Αθήνα από τις 19 έως τις 23 Ιουνίου 2006 μικτό κλιμάκιο αποτελούμενο από μέλη της Γραμματείας της DAC και από τις δύο επιθεωρήτριες χώρες (Λουξεμβούργο και Νέα Ζηλανδία), ως εξής:

- κ. R. Carey, Αναπληρωτής Διευθυντής της Διεύθυνσης Αναπτυξιακής Συνεργασίας,
 - κα. C. Verges, Στέλεχος του Τμήματος Επιθεώρησης,
 - κ. S. Scott, Στέλεχος του Τμήματος Στατιστικής,
 - κα. S. Lee, Εκπρόσωπος της Νέας Ζηλανδίας στην DAC και επιθεωρήτρια,
 - κ. C. Bieber, Εκπρόσωπος του Λουξεμβούργου στην DAC και επιθεωρητής,
- Η κα. J. Randel, εξωτερική συνεργάτης της DAC αρμόδια για θέματα επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας επισκέφθηκε την Ελλάδα στις 4-5/9/2006, καθώς η αρμόδια υπάλληλος της DAC, κα. F. Cook, αδυνατούσε να έλθει στην Ελλάδα τον Ιούνιο.

Στο πλαίσιο της επίσκεψης, και σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε εκπονήσει η HELLENIC AID, οι εκπρόσωποι της DAC συναντήθηκαν με τον Υφυπουργό Εξωτερικών κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη, με το Γενικό Γραμματέα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας κ. Θόδωρο Σκυλακάκη, καθώς και με τα στελέχη της HELLENIC AID. Ακολούθησαν συναντήσεις με εκπροσώπους από όλους τους Φορείς που υλοποιούν προγράμματα αναπτυξιακής συνεργασίας (Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα, κλπ.), εκπροσώπους ΜΚΟ, εκπροσώπους από το Ελληνικό Κοινοβούλιο και με δημοσιογράφους.

Β΄ Φάση (10-13/7/2006)

Η διαδικασία για την επιθεώρηση της πολιτικής της Ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας προέβλεπε και την πραγματοποίηση επιθεώρησης «επί του πεδίου». Για τον σκοπό αυτό επιλέχθηκε η Αλβανία. Έτσι, μικτό κλιμάκιο, αποτελούμενο από μέλη της Γραμματείας της DAC, από τις δύο επιθεωρήτριες χώρες, καθώς επίσης και από το ΥΠΕΞ, επισκέφθηκε την Αλβανία από τις 10 έως τις 13 Ιουλίου 2006.

Στο πλαίσιο της επίσκεψης, σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε εκπονήσει η Ελληνική Πρεσβεία στα Τίρανα, οι εκπρόσωποι της DAC συναντήθηκαν:

- με τον κ. Πρέσβη και το προσωπικό της Ελληνικής Πρεσβείας Τιράνων,
- με τον Πρωθυπουργό και Υπουργούς της Αλβανικής Κυβέρνησης,
- με εκπροσώπους από άλλες δωρητρίες βοήθειας χώρες, καθώς και Διεθνείς Οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία.

Επισκέφθηκαν επίσης αντιπροσωπευτικά Ελληνικά έργα αναπτυξιακής βοήθειας που έχουν υλοποιηθεί στην Αλβανική επικράτεια. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- παροχή αξονικού τομογράφου στο διαγνωστικό κέντρο «Ευαγγελισμός» Τιράνων
- κατασκευή Σχολείου «Όμηρος» Κορυτσάς
- κατασκευή Σχολείου Χειμάρας
- δικτύωση πληροφορικής Πανεπιστημίου Αργυροκάστρου
- τοποθέτηση ηλεκτρικού μετασχηματιστή και παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στον υποσταθμό υδροδότησης – κάλυψη πηγαδιών ποσίμου ύδατος στα Σκόδρα
- ανακατασκευή Δημοτικού Σχολείου στα Σκόδρα

Γ΄ Φάση (22/11/2006)

Η διαδικασία επιθεώρησης κορυφώθηκε στη συνεδρίαση “Peer Review” που διεξήχθη στην έδρα του ΟΟΣΑ στο Παρίσι, όπου παρουσιάσθηκαν οι Ελληνικές θέσεις από τον Υφυπουργό Εξωτερικών κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη, καθώς και οι διαπιστώσεις της ομάδας επιθεώρησης. Παρουσιάσθηκαν επίσης οι εισηγήσεις/προτάσεις της DAC για το μέλλον της Ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης συζητήθηκαν επίσης τα κείμενα, «Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις» (Main Findings and Recommendations), «Έκθεση της Γραμματείας» (Secretariat Report), που περιελάμβανε και τμήμα σχετικό με την επιθεώρηση επί του πεδίου, όπως επίσης και το σχέδιο της ανακοίνωσης τύπου (Press Release). Των εργασιών της συνεδρίασης προήδρευσε ο Πρόεδρος της DAC κ. Richard Manning.

Επίσκεψη κ. Προέδρου της DAC στην Αθήνα (20/3/2006)

Της επιθεώρησης προηγήθηκε (20-3-2006) επίσκεψη μίας ημέρας στην Αθήνα του κ. Προέδρου της DAC. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης ο κ. Manning συναντήθηκε με τον αρμόδιο Υφυπουργό Εξωτερικών κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη και το Επιτελείο του, καθώς και με το προσωπικό της HELLENIC AID, με αντικείμενα συζήτησης τα επιτεύγματα της Ελλάδος στον τομέα της αναπτυξιακής βοήθειας τα έτη 2004-2005, καθώς και τη διεθνή προσπάθεια για αύξηση της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας με παράλληλη ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της. Ακολούθησε ομιλία του κ. Προέδρου της DAC στο Αμφιθέατρο του ΥΠΕΞ, με θέμα “The Process of Achieving the MDGs and the role of the DAC”, με

ακροατήριο το προσωπικό της HELLENIC AID και άλλων Φορέων που υλοποιούν προγράμματα αναπτυξιακής συνεργασίας (Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα, ΜΚΟ, κλπ.).

Δ-2 Αποτελέσματα – Προτάσεις της DAC/OECD

Τα αποτελέσματα της Δεύτερης Επιθεώρησης των πολιτικών και των προγραμμάτων αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος από την DAC/OOΣΑ (2nd DAC Peer Review of Greece), συνοψίζονται στο τελικό κείμενο των “DAC Main Findings and Recommendations” που προέκυψε μετά από τις συζητήσεις που διεξήχθησαν στις 22 Νοεμβρίου 2006, κατά το τελικό στάδιο της διαδικασίας της Επιθεώρησης, στην έδρα του ΟΟΣΑ, στο Παρίσι.

Κατωτέρω παρατίθενται οι Εισηγήσεις της DAC, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης από την Ελλάδα αναπτυξιακής βοήθειας.

Συνολικό στρατηγικό πλαίσιο και νέες προοπτικές

Εισήγηση DAC 1

Εκπόνηση ενός Μακρόπνοου Πλαισίου Στρατηγικής για την αναπτυξιακή βοήθεια της Ελλάδος. Το υπόψη Πλαίσιο θα πρέπει να:

- αντανακλά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδος,
- επαναβεβαιώνει ότι η μείωση της φτώχειας είναι ο κύριος σκοπός της παροχής αναπτυξιακής βοήθειας από την Ελλάδα,
- θέτει αντικειμενικούς σκοπούς και αρχές.

Εισήγηση DAC 2

Επειδή απαιτείται η κάλυψη σημαντικού εδάφους από μέρους της Ελλάδος (σημαντική αύξηση των διατιθέμενων κρατικών πόρων και εκτός Βαλκανίων) για την επίτευξη των στόχων για τους οποίους έχει δεσμευθεί, αφενός όταν έγινε ΚΜ της DAC (ODA=0,20% του ΑΕΠ μέχρι το έτος 2001) και αφετέρου στο πλαίσιο της Ε.Ε (ODA=0,51% του ΑΕΕ μέχρι το έτος 2010), εν όψει μάλιστα και των δημοσιονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει για την επίτευξη των κριτηρίων της Συνθήκης του Μάαστριχτ (μείωση δημοσίου χρέους κάτω του 3% του ΑΕΠ), θα απαιτηθεί:

- να προωθηθεί περαιτέρω η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ώστε να διάκειται ευμενώς στη μεγάλη αύξηση της βοήθειας και στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες θα κατανεμηθεί και
- να υπάρξει ενίσχυση της πολιτικής στήριξης για τη μεγάλη αύξηση της βοήθειας, μέσω περαιτέρω ενίσχυσης του διαλόγου με το Κοινοβούλιο.

Όγκος της βοήθειας και κατανομή της

Εισήγηση DAC 3

Άμεση αντιμετώπιση της πρόκλησης για την Ελλάδα, που αποτελεί η υλοποίηση των πολιτικών της δεσμεύσεων για αύξηση της παρεχόμενης ODA στο 0,51% του ΑΕΕ μέχρι το έτος 2010. Θα απαιτηθεί ο τριπλασιασμός της ODA σε σχέση με τα επίπεδα του έτους 2004.

Εισήγηση DAC 4

Εκπόνηση μεσοπρόθεσμης γεωγραφικής στρατηγικής για την αναπτυξιακή βοήθεια. Θα πρέπει να καταρτισθεί προσεκτικά ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ, αφενός της ανάγκης για αλληλουχία πολιτικής όσον αφορά στις αποδέκτριες χώρες που βρίσκονται πλησίον της Ελλάδος και αφετέρου της επιτακτικής ανάγκης για σταδιακή προσαρμογή της γεωγραφικής κατανομής της παρεχόμενης βοήθειας, ώστε να ληφθεί υπόψη πως ορισμένες από τις σημερινές χώρες προτεραιότητας, δεν θα είναι στο μέλλον επιλέξιμες να λαμβάνουν

ODA. Συγχρόνως, θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι η κοινή γνώμη θα συνεχίσει να διάκειται ευμενώς στις νέες ρυθμίσεις.

Εισήγηση DAC 5

Υλοποίηση προγραμμάτων αναπτυξιακής βοήθειας στους τομείς όπου και σήμερα η Ελλάς δραστηριοποιείται και στους οποίους απολαμβάνει συγκριτικό πλεονέκτημα, ώστε να αυξηθεί στο μέγιστο βαθμό η αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης βοήθειας και να επικεντρωθεί αυτή σε περιορισμένο αριθμό χωρών προτεραιότητας.

Εισήγηση DAC 6

Εκπόνηση μεσοπρόθεσμης στρατηγικής για την πολυμερή αναπτυξιακή βοήθεια. Αύξηση του ποσοστού της αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχεται μέσω Διεθνών Οργανισμών, πέραν της Ε.Ε και συγχρόνως υιοθέτηση πιο επιλεκτικής στάσης απέναντί τους.

Πρώθηση της συνοχής πολιτικής

Εισήγηση DAC 7

Θέση, ως στόχου της Ελληνικής Κυβέρνησης, της ενίσχυσης της συνοχής της Κυβερνητικής πολιτικής προς όφελος των θεμάτων της αναπτυξιακής βοήθειας. Η συμπερίληψη του στόχου αυτού στη μεσοπρόθεσμη στρατηγική αναπτυξιακής βοήθειας, θα παρείχε σταθερή βάση για ανάπτυξη συστηματικού και επίσημου πλαισίου δι-υπουργικής συνεργασίας.

Εισήγηση DAC 8

Προσαρμογή υφιστάμενων δομών, ώστε να υιοθετήσουν πιο συστηματική και επιλεκτική πρόσβαση σε θέματα συνοχής πολιτικής, προς όφελος θεμάτων που άπτονται της αναπτυξιακής βοήθειας. Θα μπορούσε να εξετασθεί η προοπτική επέκτασης των αρμοδιοτήτων της ΕΟΣΔΟΣ, ώστε να καλύψει και θέματα συνοχής πολιτικής. Για την παροχή κατάλληλης αναλυτικής υποστήριξης, η HELLENIC AID θα πρέπει να αποκτήσει κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, ώστε να αξιολογεί την πληροφόρηση από τα άλλα Υπουργεία, την Ε.Ε και άλλες πηγές.

Διαχείριση και υλοποίηση της βοήθειας

Εισήγηση DAC 9

Επιδίωξη της εδραίωσης του συστήματος αναπτυξιακής βοήθειας, καθώς θα κληθεί να διαχειρισθεί μέχρι το έτος 2010 τριπλάσιους πόρους σε σχέση με το έτος 2004. Το υφιστάμενο σύστημα είναι μάλλον κατακερματισμένο, καθώς συμμετέχουν δώδεκα Υπουργεία στην υλοποίηση της διμερούς και πολυμερούς αναπτυξιακής βοήθειας. Περαιτέρω ενοποίηση των δομών, μετά τη μεταρρύθμιση του έτους 2002, ώστε να ενεργοποιηθούν ενισχυμένες συνεργασίες και να περιορισθούν οι επικαλύψεις. Μελέτη των σχετικών εμπειριών άλλων χωρών μελών της DAC και με βάση αυτές δόμηση του νέου ενισχυμένου συστήματος, είτε με βάση τις ικανότητες των Υπουργείων, είτε μέσω δημιουργίας Υπηρεσίας υλοποίησης. Η DAC προτείνει να ενισχυθεί ο ρόλος της HELLENIC AID στο σύστημα, καθώς έχει ιδρυθεί ως ο συντονιστικός Φορέας της Ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας.

Εισήγηση DAC 10

Με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας της HELLENIC AID, θέση σε λειτουργία όλων των Μονάδων της οργανωτικής της δομής, όπως σχεδιάσθηκε το έτος 2002 και ορθολογικοποίηση των διαδικασιών. Υιοθέτηση στρατηγικής για τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, ως προς τα θέματα της στελέχωσης, της κατάρτισης και της σταδιοδρομίας και αποστολή ειδικών επί της αναπτυξιακής βοήθειας στις Πρεσβείες που βρίσκονται στις χώρες προτεραιότητας.

Εισήγηση DAC 11

Ανάπτυξη νέων μεθόδων προγραμματισμού και παροχής της αναπτυξιακής βοήθειας, σε συνδυασμό με ένα βελτιωμένο σύστημα Προκήρυξης έργων. Καθιέρωση στρατηγικών κατά

χώρα, για κάθε χώρα προτεραιότητας, βασισμένων στις στρατηγικές των αποδεκτριών χωρών και αναθεώρηση των μέσων για την προώθηση κοινών δράσεων με άλλους δωρητές, καθώς και αύξηση της προβλεψιμότητας της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας. Αποκέντρωση του προγράμματος και περαιτέρω μεταβίβαση εξουσιών.

Εισήγηση DAC 12

Ανάπτυξη πρόσβασης με βάση τα αποτελέσματα (results based approach) στο Πρόγραμμα αναπτυξιακής βοήθειας. Ίδρυση Μονάδος Αξιολόγησης και των κατάλληλων μηχανισμών για την οικοδόμηση συστήματος διαχείρισης της γνώσης, συνδεδεμένου με τη διαχείριση του Προγράμματος. Προτεραιότητα στην επανεξέταση της αναπτυξιακής υφής και των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων παροχής υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με δεδομένη τη σημαντικότητά τους στο Πρόγραμμα αναπτυξιακής βοήθειας.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Εισήγηση DAC 13

Καθώς αυξάνεται η κλίμακα των παρεμβάσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, ανάπτυξη επίσημων συστημάτων συντονισμού σε ενδοκυβερνητικό επίπεδο, καθώς και με εξω-κυβερνητικούς δρώντες.

Εισήγηση DAC 14

Ανάπτυξη συνολικής στρατηγικής για ανθρωπιστικά θέματα που θα διασφαλίσει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι που συνεισφέρουν στις αυξανόμενες παροχές ανθρωπιστικής βοήθειας, θα δρουν στο πλαίσιο συγκεκριμένου κειμένου πολιτικής και προτεραιοτήτων. Η υπόψη στρατηγική θα καθοδηγεί την αξιολόγηση του κόστους ευκαιρίας μεταξύ διαφορετικών δράσεων.

Εισήγηση DAC 15

Υφίσταται περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης του ρόλου των Πρεσβειών που βρίσκονται σε περιοχές όπου συμβαίνουν παρατεταμένες ανθρωπιστικές κρίσεις, ώστε να συνεισφέρουν σε δράσεις ανθρωπιστικού περιεχομένου.

Εισήγηση DAC 16

Εάν, όπως αναμένεται, οι ΜΚΟ αναλάβουν δραστικότερο ρόλο στη διαδικασία υλοποίησης της ανθρωπιστικής βοήθειας, θα χρειασθεί να ορθολογικοποιηθούν περαιτέρω οι διαδικασίες και να δομηθεί η παραγωγική ικανότητά τους, ώστε να αντεπεξέλθουν σε αυξημένες δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας.